

# که «نو» را حلاوتی دگر است!

## ○ آرزو انواری

به تازگی، از سوی «انتشارات نیلی، کتاب‌های مورچه» سری کتاب‌هایی برای گروه سنی زیردستان و سال‌های اول دبستان منتشر شده که از لحاظ قطع، نوع چاپ و بسته‌بندی شیوه‌ای نو دارند.

از این سری کتاب‌ها، که هر کدام در برگزیده ۴ جلد کتاب است و در یک بسته مقوایی زیبا با طرح‌ها و رنگ‌های جالب جمع و دسته‌بندی شده، سه دوره به بازار روانه گردیده است. یکی از این مجموعه‌ها «دنیای کوچک من» نام دارد که شامل چهار کتاب با نام‌های «در مزرعه»، «در سفر»، «در خانه» و «در اتاق» است. نویسنده و نقاش این مجموعه، «نادین هان» است که به آموزش زبان انگلیسی در رده سنی پیش دبستانی و سال‌های اول دبستان می‌پردازد.

### ○ کتاب اول: در مزرعه

این کتاب با طرح جلدی زیبا، از تصویر یک بز با رنگ نارنجی آغاز می‌شود. نویسنده در این کتاب، مخاطبان را با ۱۱ حیوان مزرعه‌ای آشنا می‌کند. تصاویر حیوانات، در زمینه‌ای رنگی نقاشی شده است و اسامی آن‌ها به فارسی و انگلیسی، در بالای صفحه نوشته شده است. برای آشنایی کودکان با حروف انگلیسی، آن‌ها را به شکل توخالی در مربع‌های رنگی قرار داده تا بتوانند داخل آن‌ها را رنگ‌آمیزی کنند. شرحی کوتاه نیز در حد یک جمله، در زیر نقاشی، کودک را به کشیدن یا رنگ کردن قسمتی از تصویر تشویق می‌کند.

### ○ کتاب دوم: در سفر

در این کتاب، به وسایل نقلیه مختلف پرداخته شده و یازده وسیله معرفی گردیده است. در این کتاب هم، نام‌ها به فارسی و انگلیسی، در بالای تصویر که در زمینه‌ای رنگی کشیده شده، قرار دارد. خواننده خردسال کتاب، می‌بایست هریک از این وسایل را بیابد و سپس آن را رنگ کند. همین‌طور حروف انگلیسی کلمه، می‌بایست رنگ‌آمیزی شود.

○ عنوان کتاب: دنیای کوچک من (چهار جلد)

○ نویسنده: نادین هان

○ مترجم: پدram بهارلو

○ تصویرگر: نادین هان

○ ناشر: کتاب نیلی، کتاب‌های مورچه

○ نوبت چاپ: اول - ۱۳۸۰

○ شمارگان: ۵۰۰۰ نسخه (هر جلد)

○ تعداد صفحات: ۱۲ صفحه (هر جلد)

○ بها: ۲۰۰ تومان (هر جلد)



## در مزرعه



### ○ کتاب سوم: در خانه

در کتاب سوم که وسایل «در خانه» را معرفی می‌کند، به وسایل شخصی و اسباب منزل اشاره شده و تلفظ فارسی به انگلیسی آن را نوشته و در پایین هم به شکل سفید توخالی، برای رنگ‌آمیزی آورده شده است.

### ○ کتاب چهارم: در اتاق

در کتاب چهارم که «در اتاق» نام دارد، اسامی انگلیسی وسایل و اسباب‌بازی‌های بچه‌ها به آن‌ها آموخته می‌شود. در این کتاب هم همان روال گذشته ادامه پیدا می‌کند. تهیه و تنظیم و هم‌چنین، ترجمه این کتاب‌ها توسط «پدرام بهارلو» انجام شده است؛ هرچند که این کتاب‌ها متن‌پندانی برای ترجمه نداشته‌اند. تصاویر «نادین هان» آن طور که از چاپ کتاب‌ها برمی‌آید، با مدادشمعی کار شده و رنگ‌های شاد و متنوع و جذاب در آن‌ها به کار رفته است. آن چه قابل ذکر است، این که متأسفانه، در بعضی موارد که رنگ‌آمیزی قسمتی از نقاشی، از کودک خواسته شده آن قسمت‌ها قبلاً خود رنگ خورده که این نشان از عدم توجه و دقت لازم دارد. نکته جالبی که به چشم می‌خورد، این است که در سومین تصویر از کتاب «در خانه» که به معرفی مسواک می‌پردازد، دیکته انگلیسی کلمه اشتباه درج گردیده است و در نتیجه، این کلمه به صورت اشتباه به بچه‌ها آموزش داده می‌شود. [دیکته‌ای که در کتاب آمده «TOO THBRASH» به جای کلمه «TOO THBRUSH» است]. هم‌چنین، در ترجمه تک‌جمله‌ای‌های زیر هر تصویر نیز از جملاتی خشک و یک‌نواخت و تقریباً در اکثر موارد یک‌سان استفاده شده که به سختی با مخاطب ارتباط برقرار می‌کند.

در کتاب «در سفر»، دومین کتاب این سری، از وسایل نقلیه‌ای نام برده شده که معادل آن در فارسی، کلمه‌ای وجود ندارد و یا اگر هم توسط فرهنگستان معادل‌یابی شده، هنوز متداول نگشته است؛ مانند تراکتور، هلی‌کوپتر (بالگرد - چرخ‌بال)، موتور

سیکلت و اتومبیل که در مورد آخر، امکان آن بود که از معادل ماشین که هرچند خود از زبان بیگانه است، ولی حداقل با اصل کلمه انگلیسی موردنظر متفاوت بود، استفاده می‌شد که متأسفانه این کار انجام نگرفته و عیناً خود کلمه تکرار شده است.

در برخی مواد هم نقاشی‌ها خیلی گویا نیست؛ مانند تصویر کشتی که در صفحه ماقبل آخر چهارمین جلد این مجموعه آورده شده است. در ضمن، نداشتن صفحه شمار نیز یکی از اشکالاتی است که در این سری از این مجموعه کتاب‌ها به چشم می‌آید که در اشاره به مطالب، حتی در این متن هم ما را با مشکل روبه‌رو ساخته است.

اما از نکات برجسته این مجموعه و همین‌طور سایر سری کتاب‌های این گروه، چاپ جالب و با کیفیت بالای آن است و به کار بردن رنگ‌های زنده و بسته‌بندی شکیل و جدید آن که در جلب توجه کودکان بسیار مؤثر خواهد بود، با تمام این‌ها قیمت هر بسته و حتی تک جلد هر کتاب نیز با توجه به قطع و گروه سنی کتاب، زیاد به نظر می‌آید.

مجموعه دومی که از این سری کتاب‌ها با همان شکل ظاهری به بازار آمده، «قصه‌های مداد کوچک» نام دارد که موضوع آن آموزش نقاشی است و البته در سطح بسیار اولیه و ابتدایی. در جلد اول آن، مراحل کشیدن جوجه‌ای که تازه از تخم بیرون آمده، «جوجه تخم شکسته»، آموزش داده می‌شود و در پایان هم

برای رنگ‌آمیزی تصویر تکمیل شده، کودکان به عکس‌های روی جلد ارجاع داده می‌شوند تا با الگوپذیری از رنگ‌های آن، تصویر صفحه آخر را رنگ‌آمیزی کنند. هرچند امکان آن بود که خلاقیت کودک آزاد گذاشته شود و تنها از او خواسته می‌شد تا تصویر را رنگ کند.

به همین شکل، در جلد دوم، روش نقاشی «گرچه دم بریده» و در کتاب سوم «خرس دونه» و طرز نقاشی کردن آن، معرفی و آموزش داده شده است. در چهارمین کتاب هم «همیون زرنگ» به تصویر درآمده. این سری کتاب‌ها نوشته و نقاشی «فرد لاسول» است که ترجمه و بازآفرینی آن را «مهرداد صبحی» انجام داده و ناشر، آن‌ها

## در سفر



را برای کودکان زیر ۷ سال توصیه کرده است. در پشت جلد همه کتاب‌ها، سخنی با بزرگ‌تر گفته شده که یکی از هدف‌های این کتاب را آموزش انواع «مفاهیم پایه طراحی و نقاشی مثل خط مستقیم، خط منحنی و خط شکسته و اشکال هندسی مثل دایره، نیم دایره، بیضی و...» دانسته است.

یکی از ایراداتی که بر این مجموعه وارد است، این است که تمام تصاویر به شکل سیاه و سفید و خنثی طراحی شده است. در صورتی که این «مداد کوچک» می‌توانست به جای مداد سیاه رنگی دیگر داشته باشد تا به صفحات سفید روح ببخشد و از خشکی آن بکاهد. دیگر این که با تأکیدی که بر آموزش مفاهیم پایه طراحی و آموزش اشکال هندسی در پشت جلد شده است، در متن کتاب، به اسامی علمی اشکال و خطوط اشاره نشده است. سومین سری این کتاب‌ها با عنوان «من اینجام» به آموزش مقررات عبور و مرور به کودکان می‌پردازد. این مجموعه ۴ جلدی، نوشته «سیلوی ژیرار»، با نقاشی‌های «پوی رزادو» و ترجمه و تنظیم «حسین صدر» است. این کتاب‌ها «هیولای شهر پیاده‌ها»، «گردش مورچه قرمزی»، «پنگوئن دوچرخه» و «بازی در خیابان خطر» نام دارند. این مجموعه تنها مجموعه‌ای در این میان است که داستان، تصویر و آموزش در آن با هم تلفیق شده و فقط آموزش صرف نیست. در کتاب اول، به وحشت اهالی شهر پیاده‌ها از اتومبیل که آن‌ها را «هیولا ماشین» معرفی کرده و خطرهایی که همراه خود به شهر آورده‌اند، صحبت می‌شود و در ادامه، به فکر پیدا کردن راه‌حلی برای ایمنی افراد شهر و قانونمند کردن رفت و آمدها می‌افتند و همه ملزم به رعایت آن می‌شوند. با این شرایط، دیگر هیولا ماشین‌ها کم خطرتر شدند. در این میان، کرم‌های شب تاب، مسئولیت چراغ راهنمایی را به عهده می‌گیرند.

در واقع، در کتاب اول، به قوانینی که می‌بایست ماشین‌ها در مواجهه با پیاده‌ها مراعات کنند، پرداخته شده است. اما در کتاب دوم، به قوانین و مراقبت‌هایی که پیاده‌ها باید به آن توجه داشته باشند، پرداخته شده. در این داستان، مورچه قرمزی، برای بردن چند کلوچه برای مادر بزرگش، می‌بایست از چند خیابان بگذرد و در راه مراقب خود باشد.



ولی با وجود سفارش مادر، مورچه کوچولو به دلیل ناآشنایی با خطرها و قوانین، دچار مشکل می‌شود و در این گردش می‌آموزد که باید به چه نکاتی توجه کند. کتاب سوم هم قوانین استفاده از دوچرخه را برای دوچرخه سواران مطرح می‌کند. در آخرین کتاب این مجموعه، خطرهای بازی در کوچه و خیابان و پیاده‌روها به بچه‌ها گوشزد می‌شود و به آن‌ها پیشنهاد می‌شود تا برای بازی به پارک‌ها و میدان‌های عمومی بروند؛ در حالی که در کشور ما میدانی حتی جای امنی برای تردد بزرگترها نیست، چه رسد به بازی بچه‌ها. مترجم می‌توانست در ترجمه، به جای میدان عمومی شهر، به زمین‌های بازی شهرداری یا جاهای دیگر اشاره کند.

نکته جالب و قابل توجه، پیام‌هایی است که در صفحه آخر هر کتاب، به عنوان هشدار و توصیه به بچه‌ها آورده شده و از آن جالب‌تر نکات ریز، اما مهمی است که در پشت جلد کتاب‌ها، به والدین تذکر داده می‌شود: «آیا می‌دانید زاویه دید یک بچه ۷۰ درجه است. در حالی که زاویه دید شما ۱۹۰ درجه است؟ آیا می‌دانید ۴ ثانیه طول می‌کشد تا یک بچه درک کند که یک ماشین در حال حرکت است، در حالی که این زمان برای شما یک چهارم ثانیه است؟»

در میان این سه مجموعه، تصاویر این سری کتاب‌ها از همه گویاتر است و بسیار به متن کمک می‌کند. نحوه جای‌گیری متن و تصویر در کنار هم بسیار است، ولی استفاده از ترکیب «هیولا ماشین»، ممکن است حس دافعه و منفی در کودک ایجاد کند و نامأنوس به نظر برسد. در هر صورت، این نوع کار روشی جدید و جالب است که می‌تواند برای جذب بچه‌ها مؤثر باشد. ترفند دیگری که بسیار زیبا و جدید است، فرم‌هایی است که در هر بسته برای پدر و مادر قرار داده شده تا نام و نام خانوادگی فرزندان، هم‌چنین خودشان و میزان تحصیلات‌شان و تاریخ تولد کودک‌شان را در آن بنویسند و به نشانی انتشارات بفرستند تا متناسب با سن کودک، در روز تولد او، برایش هدیه‌ای فرستاده شود. اما مشکلی که در کل می‌توان به آن اشاره داشت، قیمت بالای مجموعه‌هاست و این که شاید بتوان با دقت در گزینش و وسواس بیشتر در انتخاب و ترجمه آثار، به نتیجه‌های بهتر دست یافت.

